

**LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCINIŲ BENDROVIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1835 16, 20,
21, 28, 32, 34, 37, 37², 78 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 37³
STRAIPSNIU IR ĮSTATYMO PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSINIŲ PRIEMONIŲ RINKŲ ĮSTATYMO NR. X-1024
2, 3, 89 IR 90 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PAPILDYMO 41¹, 41², 41³, 41⁴ IR
89¹ STRAIPSNIAIS, ĮSTATYMO PENKTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PRIEDO PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮMONIŲ FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS ĮSTATYMO NR.
IX-575 4, 23, 23¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 23³ STRAIPSNIU
IR ĮSTATYMO PRIEDO PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 590 IR 614
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, KODEKSO PAPILDYMO 119¹ STRAIPSNIU IR PRIEDO
PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – ĮSTATYMŲ PROJEKTAI)
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

**1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir
uždaviniai**

2017 m. gegužės 17 d. buvo priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/828, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2007/36/EB nuostatos, susijusios su akcininkų ilgalaikio dalyvavimo skatinimu (toliau – Direktyva 2017/828). Direktyvoje 2017/828 nustatyta, kad valstybės narės turi priimti teisės aktus, kuriais įgyvendinamos Direktyvos 2017/828 nuostatos, ir juos taikyti ne vėliau kaip nuo 2019 m. birželio 10 dienos

Direktyva 2017/828 skirta akcinėms bendrovėms, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) atliktoje Lietuvos bendrovių valdysenos peržiūros apžvalgoje įvardyta, kad palyginti su visų Baltijos šalių rinka, Lietuvos rinka yra didžiausia. Lietuvoje yra 27 akcinės bendrovės, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, Latvijoje – 24, Estijoje – 17. Taip pat, Lietuvos banko viešai pateikiamais duomenimis, šiuo metu Lietuvoje yra 7 bankai, kaip užsienio bankų filialai veikia 9 bankai, 7 finansų maklerio įmonės, 72 pensijų fondai, 117 draudikai ir draudimo tarpininkai.

Direktyvos 2017/828 svarbiausias tikslas – skatinti akcininkų ilgalaikį dalyvavimą ir didinti bendrovių ir investuotojų tarpusavio skaidrumą. Siekiant šio tikslo, Direktyvoje 2017/828 išdėstytos nuostatos dėl: akcininkų identifikavimo; balsavimo patvirtinimo kai balsuojama elektroninio ryšio priemonėmis; mokesčių už tarpininkavimo paslaugas skaidrumo; institucinių investuotojų ir turto valdytojų informacijos apie investavimo strategiją, dalyvavimo politiką ir jos įgyvendinimą viešinimo; turto valdytojų pareigos suteikti instituciniams investuotojams informaciją (portfelio sudėtis, apyvartos sąnaudos ir t.t.), taip pat kaip jų investavimo strategija ir jos įgyvendinimas prisideda prie investuotojo turto ar fondo vidutinės trukmės ar ilgo laikotarpio rezultatų; įgaliotų konsultantų pareigos atskleisti kaip laikomasi elgesio kodekso; direktorių (valdymo ir priežiūros organų narių) atlygio politikos ir atlygio ataskaitos tvirtinimo, skelbimo; informacijos apie atlygį išsamumo ir galimybės įvertinti ar atlyginama už ilgo laikotarpio rezultatus; privalomo reikšmingų sandorių su susijusia šalimi tvirtinimo, siekiant apsaugoti bendrovę ir akcininkus.

Direktyvos 2017/828 2 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje nurodoma, kad Direktyvos 2007/36/EB 3a, 3b ir 3c straipsnių nuostatas įgyvendinančių nacionalinių priemonių įsigaliojimo ir taikymo data turėtų būti derinama prie 2018 m. rugsėjo 3 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/1212, kuriuo, įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/36/EB nuostatas, nustatomi būtinieji akcininkų identifikavimo, informacijos perdavimo ir akcininkų naudojimosi savo teisėmis palengvinimo reikalavimai (toliau – Reglamentas (ES) 2018/1212) taikymo pradžios datos. Vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1212 11 straipsniu, jo nuostatos pradedamos taikyti 2020 m. rugsėjo 3 d., todėl dalis nuostatų įsigalioja nuo 2020 m. rugsėjo 3 dienos.

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 16, 20, 21, 28, 32, 34, 37, 37², 78 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 37³ straipsniu ir Įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projekto (toliau – ABĮ projektas) tikslas – įgyvendinti Direktyvos 2017/828 nuostatas, susijusias su

LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCINIŲ BENDROVIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1835 16, 20, 21, 28, 32, 34, 37, 37², 78 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 37³ STRAIPSNIU IR ĮSTATYMO PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSINIŲ PRIEMONIŲ RINKŲ ĮSTATYMO NR. X-1024 2, 3, 89 IR 90 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PAPILDYMO 41¹, 41², 41³, 41⁴ IR 89¹ STRAIPSNIAIS, ĮSTATYMO PENKTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PRIEDO PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮMONIŲ FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS ĮSTATYMO NR. IX-575 4, 23, 23¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 23³ STRAIPSNIU IR ĮSTATYMO PRIEDO PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 590 IR 614 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, KODEKSO PAPILDYMO 119¹ STRAIPSNIU IR PRIEDO PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – ĮSTATYMŲ PROJEKTAI) AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

2017 m. gegužės 17 d. buvo priimta Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/828, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2007/36/EB nuostatos, susijusios su akcininkų ilgalaikio dalyvavimo skatinimu (toliau – Direktyva 2017/828). Direktyvoje 2017/828 nustatyta, kad valstybės narės turi priimti teisės aktus, kuriais įgyvendinamos Direktyvos 2017/828 nuostatos, ir juos taikyti ne vėliau kaip nuo 2019 m. birželio 10 dienos

Direktyva 2017/828 skirta akcinėms bendrovėms, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) atliktoje Lietuvos bendrovių valdysenos peržiūros apžvalgoje įvardyta, kad palyginti su visų Baltijos šalių rinka, Lietuvos rinka yra didžiausia. Lietuvoje yra 27 akcinės bendrovės, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, Latvijoje – 24, Estijoje – 17. Taip pat, Lietuvos banko viešai pateikiamais duomenimis, šiuo metu Lietuvoje yra 7 bankai, kaip užsienio bankų filialai veikia 9 bankai, 7 finansų maklerio įmonės, 72 pensijų fondai, 117 draudikai ir draudimo tarpininkai.

Direktyvos 2017/828 svarbiausias tikslas – skatinti akcininkų ilgalaikį dalyvavimą ir didinti bendrovių ir investuotojų tarpusavio skaidrumą. Siekiant šio tikslo, Direktyvoje 2017/828 išdėstytos nuostatos dėl: akcininkų identifikavimo; balsavimo patvirtinimo kai balsuojama elektroninio ryšio priemonėmis; mokesčių už tarpininkavimo paslaugas skaidrumo; institucinių investuotojų ir turto valdytojų informacijos apie investavimo strategiją, dalyvavimo politiką ir jos įgyvendinimą viešinimo; turto valdytojų pareigos suteikti instituciniams investuotojams informaciją (portfelio sudėtis, apyvartos sąnaudos ir t.t.), taip pat kaip jų investavimo strategija ir jos įgyvendinimas prisideda prie investuotojo turto ar fondo vidutinės trukmės ar ilgo laikotarpio rezultatų; įgaliotų konsultantų pareigos atskleisti kaip laikomasi elgesio kodekso; direktorių (valdymo ir priežiūros organų narių) atlygio politikos ir atlygio ataskaitos tvirtinimo, skelbimo; informacijos apie atlygį išsamumo ir galimybes įvertinti ar atlyginama už ilgo laikotarpio rezultatus; privalomo reikšmingų sandorių su susijusia šalimi tvirtinimo, siekiant apsaugoti bendrovę ir akcininkus.

Direktyvos 2017/828 2 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje nurodoma, kad Direktyvos 2007/36/EB 3a, 3b ir 3c straipsnių nuostatas įgyvendinančių nacionalinių priemonių įsigaliojimo ir taikymo data turėtų būti derinama prie 2018 m. rugsėjo 3 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2018/1212, kuriuo, įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/36/EB nuostatas, nustatomi būtinieji akcininkų identifikavimo, informacijos perdavimo ir akcininkų naudojimosi savo teisėmis palengvinimo reikalavimai (toliau – Reglamentas (ES) 2018/1212) taikymo pradžios datos. Vadovaujantis Reglamento (ES) 2018/1212 11 straipsniu, jo nuostatos pradėdamos taikyti 2020 m. rugsėjo 3 d., todėl dalis nuostatų įsigalioja nuo 2020 m. rugsėjo 3 dienos.

Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 16, 20, 21, 28, 32, 34, 37, 37², 78 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 37³ straipsniu ir Įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projekto (toliau – ABĮ projektas) tikslas – įgyvendinti Direktyvos 2017/828 nuostatas, susijusias su

akcinių bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, naudojimosi akcininkų teisėmis palengvinimu, atlygio politikos ir ataskaitos parengimo bei tvirtinimo reglamentavimo bei sandorių su susijusiomis šalimis reglamentavimo klausimais.

Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo Nr. X-1024 2, 3, 89 ir 90 straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 41¹, 41², 41³, 41⁴ ir 89¹ straipsniais, penktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo priedo papildymo įstatymo projekto (toliau – FPRĮ projektas) tikslas – įgyvendinti Direktyvos 2017/828 nuostatas, susijusias su institucinių investuotojų ir turto valdytojų veiklos skaidrumo didinimu; akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, teise identifikuoti savo esamus akcininkus ir tiesiogiai su jais komunikuoti; informacijos perdavimo tarpininkų grandinėje, visų pirma identifikuojant akcininkus, palengvinimu; akcininkų tapatybės nustatymo palengvinimu; įgaliotųjų konsultantų teikiamų konsultacijų patikimumo, kokybės ir skaidrumo užtikrinimu.

Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 4, 23, 23¹ straipsnių pakeitimo, Įstatymo papildymo 23³ straipsniu ir Įstatymo priedo papildymo įstatymo projekto (toliau – IFAĮ projektas) tikslas – nustatyti, kad akcinės bendrovės, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, į metinius pranešimus įtrauktų atlygio ataskaitą, taip pat įtvirtinti atlygio ataskaitos ir jos turinio reikalavimus.

Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 590 ir 614 straipsnių pakeitimo, kodekso papildymo 119¹ straipsniu ir kodekso priedo papildymo įstatymo projekto (toliau – ANK projektas) tikslas – įgyvendinti Direktyvos 2017/828 nuostatas dėl akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, vadovo atsakomybės už reikalavimų, susijusių su atlygio politikos ir atlygio ataskaitos parengimu, pateikimu ir (ar) paskelbimu, nesilaikymą.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektams parengti Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2018 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 4-722 „Dėl darbo grupės 2017 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/828, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2007/36/EB nuostatos, susijusios su akcininkų ilgalaikio dalyvavimo skatinimu, nuostatomis įgyvendinti nacionalinėje teisėje sudarymo“ sudaryta darbo grupė, kurioje dalyvavo Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, AB Nasdaq Vilnius ir Lietuvos banko atstovai.

Įstatymų projektus tikslino ir teikė derinti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Įmonių politikos departamento (Verslo aplinkos departamento direktorė Milda Kaupelienė tel. 8 706 64 747, el. p. milda.kaupeliene@eimin.lt), Įmonių teisės skyriaus (vedėja Lina Jakimavičienė tel. 8 706 64 647, el. p. lina.jakimaviciene@eimin.lt) specialistai.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

Galiojančio Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo (toliau – ABI) 37² straipsnyje nustatyti akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, sandoriams su susijusia šalimi taikomi reikalavimai.

Galiojančio Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo (toliau – IFAĮ) 23¹ straipsnio 1 dalies 13 punkte nustatyta, kad bendrovių valdymo ataskaitoje turi būti pateikiama informacija apie kiekvieno valdymo, priežiūros organo nario atlygį.

Galiojančio Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymo (toliau – FPRĮ) 89 straipsnio 3 dalyje nustatyta emitento teisė bet kada pareikalauti, kad sąskaitų tvarkytojai pateiktų akcininkų sąrašus. Ši teisė įgyvendinama per centrinį depozitoriumą – emitentas pateikia jam paklausimą ir nurodo, ar pageidauja sąskaitų tvarkytojų sąrašo, ar akcininkų sąrašo. Vieną kartą per metus sąskaitų tvarkytojų sąrašas pateikiamas nemokamai.

Taip pat šiuo metu FPRĮ 89 straipsnio 4 dalyje sąskaitų tvarkytojams nustatyta pareiga teikti informaciją akcininkui apie pasikeitimus jo asmeninėje finansinių priemonių sąskaitoje – jų sudarytoje sutartyje nustatyta tvarka ir periodiškumu.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Dėl ABĮ projekto

1. Dėl atlygio politikos ir atlygio ataskaitos

ABĮ projektu siūloma nustatyti, kad akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, vadovas (toliau – bendrovės vadovas) atsako už atlygio politikos projekto ir atlygio ataskaitos projekto parengimą ir pateikimą tvirtinti akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, visuotiniame akcininkų susirinkime ne rečiau kaip kas 4 metus, taip pat esant esminiams atlygio politikos pakeitimams; taip pat, kad vadovas atsako už atlygio politikos ir atlygio ataskaitos viešą paskelbimą akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, interneto svetainėje; nustatyti visuotiniam akcininkų susirinkimui pareigą priimti sprendimą dėl akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, atlygio politikos; nustatyti valdybai pareigą priimti sprendimą dėl atlygio ataskaitos; suteikti bendrovės valdybai teisę vertinti atlygio politikos projektą ir teikti dėl jo atsiliepimus ir pasiūlymus; suteikti stebėtojų tarybai teisę teikti atsiliepimus ir pasiūlymus dėl atlygio politikos ir atlygio ataskaitos projektų. ABĮ projektu taip pat siūloma įtvirtinti, kad valdyba, nustatydamą bendrovės vadovo atlygį, vadovaujasi akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, patvirtinta atlygio politika.

ABĮ projektu siūloma papildyti ABĮ 37² straipsnio 10 dalį, nustatyti, kad sandoriai su susijusia ta pačia šalimi, sudaromi verčiantis įprasta ūkine veikla, sumuojami ir tokia informacija nurodoma bendrovės metiniame pranešime.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvai stojant į EBPO buvo atlikta išsami Lietuvos bendrovių valdysenos peržiūra¹, kurios apžvalgą EBPO paskelbė 2018 m. liepos 26 d. EBPO teigiamai įvertino Lietuvos bendrovių valdysenos teisinį reguliavimą. Be kitų aspektų, buvo vertinamas ir susijusių šalių sandorių institutas. Pažymėtina, kad iš esmės visos Direktyvos 2017/828 nuostatos, susijusios su susijusių šalių sandorių reguliavimu, yra įtvirtintos 2017 m. lapkričio 21 d. ABĮ.

ABĮ projektu siūloma papildyti ABĮ nauju 37³ straipsniu, kuriame būtų įtvirtintas akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, atlygio politikos teisinis reglamentavimas. Šiuo ABĮ projekto straipsniu siūloma nustatyti, kad atlygio politika apimtų ir turėtų būti taikoma akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, vadovui, valdybos ir stebėtojų tarybos nariams. Taip pat siūloma įtvirtinti, kad atlygio politika, nedelsiant po visuotinio akcininkų susirinkimo, kuriame ji buvo patvirtinta, turi būti viešai skelbiama ir nemokamai prieinama visą atlygio politikos taikymo laikotarpį bendrovės interneto svetainėje.

ABĮ projekto 37³ straipsnio 4 dalyje siūloma nustatyti, kad akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, atlygio politikoje būtų nurodyta ši informacija:

- 1) kaip atlygio politika atitinka bendrovės veiklos strategiją, ilgalaikius tikslus ir interesus;
- 2) visos atlygio sudėtinės dalys, įskaitant fiksuotas ir kintamąsias atlygio dalis, premijas, išeities išmokas ir kitas priemokas, taip pat šių atlygio sudėtinių dalių santykinė dalis, atsižvelgiant į visą atlygį. Jeigu akcinė bendrovė, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, moka kintamąją atlygio dalį, atlygio politikoje turi būti nurodyti aiškūs, išsamūs ir varijuojantys kintamosios atlygio dalies kriterijai;
- 3) bet kokio atlygio mokėjimo atidėjimo laikotarpiai, akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, galimybės susigrąžinti kintamąją atlygio dalį;
- 4) nuo finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų priklausantys kriterijai, taip pat metodai, kurie turi būti taikomi siekiant nustatyti, kokių mastu rezultatų kriterijai tenkinami;

¹ OECD (2018), *Corporate Governance in Lithuania*, Corporate Governance, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/9789264302617-en>.

5) sutarčių su bendrovės vadovu, valdybos ir stebėtojų tarybos nariais terminai ir taikomi įspėjimo terminai, esminės papildomų pensijų ar išankstinio išėjimo į pensiją sąlygos, sutarties nutraukimo sąlygos ir su sutarties nutraukimu susiję mokėjimai;

6) kaip, nustatant atlygio politiką, atsižvelgta į bendrovės darbuotojų atlygio ir įdarbinimo sąlygas;

7) kai taikoma, nurodyti su socialine atsakomybe susiję kriterijai ir paaiškinta, kaip jais prisidedama prie bendrovės ilgalaikių tikslų;

8) jei skiriamas atlygis suteikiant akcijas, turi būti nurodyta, kaip šio įstatymo 47¹ straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka visuotinio akcininkų susirinkimo patvirtintos akcijų suteikimo taisyklės prisideda prie bendrovės ilgalaikių tikslų ir interesų;

9) atlygio politikos rengimo, vykdymo, peržiūrėjimo ir įgyvendinimo procesas, atlygio politikos sprendimų priėmimo procesas, įskaitant interesų konflikto vengimą ir valdymo priemones;

10) jeigu yra sudaryti, atlygio komiteto ar kito atitinkamo komiteto vaidmuo;

11) jeigu atlygio politika keičiama – apibūdinti ir paaiškinti esminiai atlygio politikos pakeitimai ir, jei keičiama atlygio politika jau buvo svarstyta visuotiniame akcininkų susirinkime, bet jai nepritarta – visuotinio akcininkų susirinkimo sprendime nurodytus argumentus;

12) kita akcininkų nuomonei dėl atlygio politikos pareikšti svarbi informacija.

Pažymėtina, kad prie bendrovės sėkmės ilguoju laikotarpiu prisideda bendrovės vadovas, valdyba ir stebėtojų taryba, o atlygis yra viena iš pagrindinių turimų priemonių bendrovės ir jos valdymo ir priežiūros organų interesams suderinti. Todėl svarbu, kad atlygio politikos projektas būtų parengtas atsižvelgiant į bendrovės veiklos strategiją, ilgalaikius tikslus ir, kad visuotinis akcininkų susirinkimas, tvirtindamas atlygio politiką, visą joje nurodytą informaciją tinkamai įvertintų. Kad akcininkai, potencialūs investuotojai ir suinteresuoti asmenys galėtų lengvai susipažinti su atlygio politika ir atlygio ataskaita, šie dokumentai turėtų būti skelbiami viešai bendrovės interneto svetainėje. Šiomis priemonėmis siekiama sudaryti sąlygas didesniai bendrovės skaidrumui ir didesnei valdymo ir priežiūros organų narių atskaitomybei, taip pat geresnei akcininkų vykdomai atlygio priežiūrai.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad akcinių bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, atlygio politika turėtų būti patvirtinta po įstatymo įsigaliojimo artimiausiam bendrovės eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime. Atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis ABĮ 24 straipsnio 1 dalimi eilinis visuotinis akcininkų susirinkimas turi įvykti kasmet ir ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos, atlygio politika turėtų būti patvirtinta ne vėliau kaip iki 2020 m. gegužės 1 dienos. Iki atlygio politikos patvirtinimo šių bendrovių vadovui, valdybos ir stebėtojų tarybos nariams atlygiai turėtų būti mokami vadovaujantis iki ABĮ projekto įsigaliojimo taikyta atlygio mokėjimo praktika.

2. Dėl akcininko neturtinės teisės gauti informaciją apie akcinę bendrovę, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, išplėtimo

ABĮ projektu siūloma nustatyti, kad, be kitų šiuo metu galiojančiame ABĮ 16 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų neturtinių akcininkų teisių, akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, akcininkas taip pat turėtų teisę gauti apie šią bendrovę informaciją, nurodytą FPRĮ 89 straipsnio 6 dalyje (t. y. informaciją apie finansinių priemonių įvykius, kuri yra susijusi su finansinių priemonių savininko turtinėmis ar neturtinėmis teisėmis arba pranešimą su nuoroda į emitento, kurio finansinės priemonės yra įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, interneto svetainę, kurioje pateikiama tokia informacija, taip pat informaciją kaip finansinių priemonių savininkui naudotis finansinių priemonių savininko turtinėmis ir neturtinėmis teisėmis arba kaip pateikti balsavimo nurodymą sąskaitų tvarkytojui balsuoti finansinių priemonių savininko naudai).

3. Dėl akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, pareigos informuoti akcininką apie jo balsavimo elektroninių ryšių priemonėmis patvirtinimą

ABĮ projektu taip pat siūloma įtvirtinti, kad akcinė bendrovė, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, privalo užtikrinti, kad tais atvejais, kai akcininkas ar jo įgaliotinis

visuotiniame akcininkų susirinkime dalyvavo ir balsavo elektroninių ryšių priemonėmis, jam nedelsiant būtų išsiųstas balsavimo elektroninių ryšių priemonėmis rezultato gavimo patvirtinimas, ir akcininko ar įgaliotinio prašymu, ne vėliau kaip per 7 dienas nuo visuotinio akcininkų susirinkimo dienos būtų pateiktas patvirtinimas apie tinkamą jo balso užregistravimą ir įskaitymą (nebent jis jau turi tą informaciją).

Taip pat siūloma nustatyti, kad jeigu minėtą patvirtinimą gauna juridinis asmuo, kuris, vadovaujantis FPRĮ, yra atidaręs ir tvarko akcininko finansinių priemonių asmenines sąskaitas, jis nedelsdamas, bet kokiomis priemonėmis, šį patvirtinimą perduoda akcininkui ar jo įgaliotiniui. Jeigu perduodant patvirtinimą yra daugiau negu vienas juridinis asmuo kuris, vadovaudamasis FPRĮ, yra atidaręs ir tvarko akcininko finansinių priemonių asmenines sąskaitas, taikomos Finansinių priemonių rinkų įstatymo 89 straipsnio 9–11 dalys (9 dalis – dėl informacijos perdavimo, kai yra sąskaitų tvarkytojų grandinė; 10 dalis – dėl Reglamento (ES) 2018/1212 taikymo; 11 dalis – dėl įkainių už teikiamas paslaugas), išskyrus atvejus, kai šis juridinis asmuo patvirtinimą tiesiogiai perduoda bendrovės akcininkui ar jo įgaliotiniui.

Tokiu reguliavimu siekiama užtikrinti veiksmingą naudojimąsi akcininkų teisėmis, kuris labai priklauso nuo sąskaitų tvarkytojų, ypač tarpvalstybiniais atvejais, grandinės veiksmingumo. Sąskaitų tvarkytojų grandinėje bendrovės informacija ne visada perduodama jos akcininkams, o akcininkų balsavimo rezultatai ne visada teisingai perduodami bendrovei. Atsižvelgiant į tai, siūlomomis ABĮ nuostatomis siekiama pagerinti informacijos teikimą per sąskaitų tvarkytojų grandinę ir taip palengvinti naudojimąsi akcininkų teisėmis. Be to, svarbu užtikrinti, kad akcininkai, kurie balsuodami dalyvauja bendrovės, veikloje, galėtų sužinoti, ar į jų balsavimo rezultatus tinkamai atsižvelgta.

Dėl FPRĮ projekto

1. Dėl institucinių investuotojų ir turto valdytojų dalyvavimo politikos, institucinių investuotojų investavimo strategijos ir susitarimų su turto valdytojais bei turto valdytojų ir įgaliotųjų konsultantų skaidrumo

FPRĮ projektu siūloma papildyti FPRĮ naujais 41¹, 41², 41³, 41⁴ straipsniais, reglamentuojančiais institucinių investuotojų ir turto valdytojų dalyvavimo politiką, institucinių investuotojų investavimo strategiją ir susitarimus su turto valdytojais bei turto valdytojų ir įgaliotųjų konsultantų skaidrumo reikalavimus:

- siūloma nustatyti, kad instituciniai investuotojai ir turto valdytojai privalo laikytis FPRĮ 41¹ straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų (įskaitant dalyvavimo politikos dokumento parengimą) arba viešai paskelbti aiškų ir pagrįstą paaiškinimą, kodėl bent vieno iš reikalavimų nebuvo laikytasi ir nustatyti, kad ši informacija turi būti nemokamai prieinama institucinio investuotojo ar turto valdytojo interneto svetainėje;
- siūloma nustatyti, kad instituciniai investuotojai privalo viešai atskleisti, kaip pagrindiniai jų investavimo į akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, įstatinių kapitalą strategijos elementai dera su jų įsipareigojimų, ypač ilgalaikių, profiliu ir trukme ir kaip jie padeda siekti jų turto vidutinės trukmės ar ilgo laikotarpio rezultatų;
- siūloma nustatyti, kad tuomet, kai turto valdytojas institucinio investuotojo vardu investuoja, atsižvelgdamas į kiekvieną konkretų klientą, arba per kolektyvinio investavimo subjektą, institucinis investuotojas privalo viešai atskleisti FPRĮ 41² straipsnio 2 dalyje nurodytą informaciją apie susitarimus su turto valdytoju;
- siūloma nustatyti, kad turto valdytojai ne vėliau kaip per keturis mėnesius nuo praėjusių kalendorinių metų pabaigos turi parengti ir FPRĮ 41³ straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka atskleisti instituciniam investuotojui, su kuriuo yra sudarytas FPRĮ 41² straipsnyje nurodytas susitarimas, skirtą skaidrumo ataskaitą už praėjusius kalendorinius metus. Skaidrumo ataskaita turi atitikti FPRĮ 41³ straipsnio 1 dalyje nurodytus ataskaitos turinio reikalavimus ir turi būti prieinama viešai turto valdytojo interneto svetainėje arba pateikiama tiesiogiai instituciniam investuotojui, su kuriuo yra sudarytas FPRĮ 41² straipsnyje nurodytas susitarimas;

- siūloma nustatyti, kad įgaliotieji konsultantai privalo viešai skelbti nuorodą į elgesio kodeksą, kuriuo jie vadovaujasi, ir metines elgesio kodekso taikymo ataskaitas. Tuo atveju, kai įgaliotieji konsultantai elgesio kodekso netaiko ar taiko elgesio kodeksą, bet nesilaiko kurios nors jo rekomendacijos, jie turi atitinkamai skelbti aiškų ir pagrįstą paaiškinimą, kodėl to nedaro arba deklaruoti, kurių elgesio kodekso nuostatų nesilaiko, pateikti paaiškinimą, kodėl jie taip daro, ir nurodyti, jei taikytina, visas kitas priemones, kokios buvo priimtos. Ši informacija turi būti nustatyta tvarka viešai ir nemokamai skelbiama įgaliotųjų konsultantų interneto svetainėse;

- siekiant, kad įgaliotieji konsultantai tinkamai informuotų savo klientus apie savo veiklos tikslumą ir patikimumą, siūloma nustatyti, kad įgaliotieji konsultantai turi viešai skelbti FPRĮ 41⁴ straipsnio 4 dalyje nurodytą informaciją, susijusią su praėjusių kalendorinių metų tyrimų, konsultacijų ir balsavimo rekomendacijų parengimu. Ši informacija, išskyrus nustatytas išimtis, taip pat turi būti viešai ir nemokamai skelbiama įgaliotųjų konsultantų interneto svetainėse;

- siūloma nustatyti, kad įgaliotieji konsultantai turi identifikuoti ir nedelsdami informuoti savo klientus apie bet kokią esamą ar galimą interesų konfliktą ar verslo santykius, galinčius paveikti tyrimų, konsultacijų ar balsavimo rekomendacijų rengimą, taip pat apie veiksmus, kurių jie ėmėsi esamam ar galimam interesų konfliktui pašalinti, sušvelninti ar valdyti.

Pažymėtina, kad viešas pirmiau nurodytos informacijos ir duomenų atskleidimas pagerintų investuotojų informavimą, palengvintų bendrovių ir jų akcininkų tarpusavio dialogą, paskatintų akcininkų dalyvavimą. Taip pat tai padėtų tinkamai suderinti institucinių investuotojų galutinių naudos gavėjų, turto valdytojų ir bendrovių, į kurias investuojama, interesus ir padėtų išplėtoti ilgesnio laikotarpio investavimo strategijas ir ilgesnio laikotarpio santykius su bendrovėmis, į kurias investuojama, dalyvaujant akcininkams. Be to, kaip nurodyta Direktyvos 2017/828 preambulės 20 punkte, informacijos apie turto valdytojus atskleidimas yra svarbus instituciniams investuotojams, kad jie galėtų įvertinti, ar turto valdytojas atlieka akcinio kapitalo ir portfelio vidutinės trukmės ar ilgo laikotarpio analizę – tai svarbiausias veiksnys, kuris gali užtikrinti efektyvų akcininko dalyvavimą. Kadangi tos vidutinės trukmės ar ilgo laikotarpio rizikos turi įtakos investuotojų grąžai, instituciniams investuotojams gali būti nepaprastai svarbus veiksmingesnis tų klausimų integravimas į investavimo procesus. Be to, turto valdytojų informacijos apie savo portfelio sudėtį, apyvartą ir apyvartos sąnaudas, taip pat apie savo politiką vertybinių popierių skolinimo klausimu, atskleidimas yra svarbus siekiant parodyti, ar turto valdytojo veiksmai visapusiškai atitinka nustatytą institucinio investuotojo strategiją ir interesus ir ar turto valdytojas laiko akcijas tokį laikotarpį, kuris sudaro sąlygas veiksmingai dalyvauti bendrovės veikloje.

2. Dėl informacijos apie finansinių priemonių įvykius

FPRĮ projektu siūloma papildyti šiuo metu galiojantį FPRĮ 89 straipsnį su finansinėmis priemonėmis susijusios informacijos pateikimo finansinių priemonių savininkams nuostatomis ir nustatyti, kokią informaciją apie finansinių priemonių įvykius sąskaitų tvarkytojas, kuris tvarko finansinių priemonių sąskaitas, turi pateikti finansinių priemonių savininkui arba jo įgaliotam asmeniui. Taip pat siūloma įtvirtinti minėtos informacijos perdavimo ir informacijos perdavimo esant sąskaitų tvarkytojų grandinei tvarką. Pažymėtina, kad veiksmingas naudojimasis akcininkų teisėmis daug priklauso nuo sąskaitų tvarkytojų, ypač tarpvalstybiniais atvejais, grandinės veiksmingumo. Sąskaitų tvarkytojų grandinėje bendrovės informacija ne visada perduodama jos akcininkams, o akcininkų balsavimo rezultatai ne visada teisingai perduodami bendrovei. Taigi, siūlomu reguliavimu siekiama pagerinti informacijos teikimą per sąskaitų tvarkytojų grandinę, siekiant palengvinti naudojimąsi akcininkų teisėmis. Tokiu siūlomu reglamentavimu siekiama palengvinti ir paskatinti akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, akcininkus naudotis savo teisėmis. Veiksmingas ir tvarus akcininkų dalyvavimas yra vienas iš akcinių bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, kertinių aspektų. Aktyvesnis akcininkų dalyvavimas bendrovei priimant sprendimus yra vienas iš svertų, kuris gali pagerinti bendrovių finansinius ir nefinansinius rezultatus, taip pat tai yra svarbus veiksnys siekiant paskatinti ir užtikrinti ilgalaikį akcininkų dalyvavimą.

FPRĮ projekto 89 straipsnio 11 dalyje siūloma nustatyti reikalavimus Centrinio depozitoriumo ir sąskaitų tvarkytojų paslaugų įkainiams už šiame straipsnyje, 89¹ straipsnyje ir ABI projektu siūlomoje pakeisti 21 straipsnio 4 dalyje nurodytas teikiamas paslaugas ir pareigą, nustatyta tvarka, skelbti šiuos įkainius viešai. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad visoje Europos Sąjungoje siekiant skatinti investavimą į akcijas ir palengvinti naudojimąsi akcijų suteikiamomis teisėmis, turėtų būti užtikrintas didesnis mokesčių, įskaitant kainas ir įkainius, už sąskaitų tvarkytojų teikiamas paslaugas skaidrumas. Skirtingi mokesčiai, imami už naudojimąsi akcininko teisėmis šalies viduje ir tarpvalstybiniu mastu, atgraso nuo tarpvalstybinių investicijų, trukdo vidaus rinkai veiksmingai veikti ir turėtų būti draudžiami. Bet kokie mokesčiai, imamų už naudojimąsi akcininko teisėmis šalies viduje ir tarpvalstybiniu mastu, skirtumai turėtų būti leidžiami tik tuo atveju, jeigu jie tinkamai pagrįsti ir atitinka paslaugų teikimo faktinių sąnaudų, kurias patiria sąskaitų tvarkytojai, skirtumą.

3. Dėl informacijos apie finansinių priemonių savininkus

FPRĮ projektu taip pat siūloma papildyti šiuo metu galiojančią FPRĮ nauju 89¹ straipsniu, kuriame būtų nustatyta, kokius duomenis apima informacija apie finansinių priemonių savininkus, kurią emitentas arba kitas asmuo, išleidęs finansines priemones, turi teisę bet kada pareikalauti sąskaitų tvarkytojo jam pateikti.

FPRĮ projekto 89¹ straipsniu taip pat siūloma įtvirtinti informacijos apie finansinių priemonių savininkus perdavimo tvarką sąskaitų tvarkytojų grandinėje ir šios informacijos perdavimą Centriniam depozitoriumui. Taip pat siūloma nustatyti, kad informacija apie finansinių priemonių savininkus būtų saugoma 12 mėnesių nuo tada, kai šios informacijos saugotojas sužinojo, kad fizinis arba juridinis asmuo nebėra konkrečios bendrovės finansinių priemonių savininkas. Be to, siūloma įtvirtinti emitento ar kito asmens, išleidusio finansines priemones, ar sąskaitų tvarkytojų pareigą ištaisyti neišsamius ir netikslus duomenis ar informaciją apie finansinių priemonių savininkus.

Siūlomomis FPRĮ projekto 89¹ straipsnio nuostatomis siekiama reglamentuoti bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, akcininkų tapatybės nustatymą. Akcininkų identifikavimas yra būtina sąlyga tam, kad galėtų vykti tiesioginė akcininko ir bendrovės komunikacija, ir svarbus veiksnys siekiant palengvinti naudojimąsi akcininkų teisėmis ir paskatinti akcininkų dalyvavimą. Tai ypač aktualu tarpvalstybinės veiklos atvejais ir tuomet, kai naudojamos elektroninės priemonės.

4. Dėl Centrinio depozitoriumo funkcijų

Siekiant užtikrinti, kad Direktyvos 2017/828 nuostatos, įgyvendinamos FPRĮ projektu, būtų taikomos praktiškai, siūloma papildyti šiuo metu galiojančio FPRĮ 90 straipsnį nauja 2 dalimi, pagal kurią Centrinis depozitoriumas stebėtų, kaip emitentai ar kiti asmenys, išleidę finansines priemones, ar sąskaitų tvarkytojai, kurie yra centrinio depozitoriumo dalyviai, laikosi reikalavimų, nustatytų FPRĮ 89 ir 89¹ straipsniuose, ir informuotų priežiūros instituciją apie nustatytus pažeidimus.

Dėl IFAI projekto

IFAI projektu siekiama nustatyti pareigą akcinėms bendrovėms, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, į metinius pranešimus įtraukti atlygio ataskaitą. IFAI projektu papildant IFAI nauju 23³ straipsniu siūloma jame nustatyti atlygio ataskaitos reikalavimus. Atlygio ataskaitoje būtų nurodoma ši informacija apie kiekvieną valdymo ir priežiūros organo nario atlygį:

1) visos atlygio, išskaidyto dalimis, santykinės fiksuoto ir kintamojo atlygio dalys, paaiškinimas, kaip atlygis atitinka patvirtintą atlygio politiką, įskaitant tai, kaip jis prisideda prie bendrovės ilgo laikotarpio rezultatų, ir informacija apie tai, kaip buvo taikomi rezultatų kriterijai;

2) metiniai atlygio pokyčiai; bendrovės rezultatų ir vidutinio atlygio, remiantis bendrovės darbuotojų, kurie nėra valdymo ir priežiūros organų nariai, darbo visą darbo laiką ekvivalentu, pokyčiai per bent penkerius paskutinius finansinius metus, pateikti taip, kad būtų galima palyginti;

3) bet koks atlygis, gautas iš bet kurios įmonės, kuri priklauso įmonių grupei, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatyme;

4) suteiktų akcijų ir akcijų pasirinkimo sandorių skaičius ir pagrindinės teisių įgyvendinimo sąlygos, įskaitant kainą ir datą, ir bet kokie jų pakeitimai;

5) informacija apie naudojimąsi galimybe susigražinti kintamą atlygį.

Atlygio ataskaitoje taip pat turėtų būti nurodyta, kaip buvo atsižvelgta į ankstesnio ataskaitinio laikotarpio visuotinio akcininkų susirinkimo balsavimo dėl atlygio ataskaitos rezultatus. Ar atlygio ataskaitoje buvo pateikta visa reikiama informacija, tikrintų auditorius ar audito įmonė ir tai nurodytų auditoriaus išvadoje. Valdybos patvirtinta atlygio ataskaita turėtų būti nedelsiant skelbiama bendrovės interneto svetainėje ir nemokamai prieinama dešimt metų (su asmens duomenimis – ne ilgiau kaip dešimt metų).

ĮFAĮ projektu taip pat siūloma nustatyti atsakomybę už pareigų, susijusių su bendrovės atlygio ataskaitos parengimu ir pateikimu Juridinių asmenų registro tvarkytojui, nevykdymą ar netinkamą vykdymą.

Taigi, siūlomais ĮFAĮ pakeitimais siekiama padidinti bendrovės skaidrumą ir valdymo bei priežiūros organų narių atskaitomybę ir sudaryti sąlygas akcininkams, potencialiems investuotojams ir suinteresuotiesiems asmenims susidaryti išsamų ir patikimą atlygio vaizdą. Į atlygio ataskaitą įtraukiami asmens duomenys turėtų būti tvarkomi bendrovės skaidrumo, susijusio su kiekvienu valdymo ir priežiūros organo nario atlygiu, didinimo tikslais, siekiant gerinti šių asmenų atskaitomybę ir akcininkų vykdomą jų atlygio priežiūrą. Į atlygio ataskaitą būtų neįtraukiami valdymo ir priežiūros organų narių asmens duomenys, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento ES 2016/676 9 straipsnio 1 dalyje arba asmens duomenys, kurie parodo valdymo ir priežiūros organo nario šeimos padėtį. ĮFAĮ projektu siūlomi ĮFAĮ pakeitimai, susiję su atlygio ataskaitų rengimu, būtų privalomi bendrovėms, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, nuo 2020 m. sausio 1 dienos.

Dėl ANK projekto

Įgyvendinant Direktyvos 2017/828 nuostatas, ANK projektu siūloma nustatyti atsakomybę akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, vadovui už atlygio politikos ir (ar) atlygio ataskaitos neparengimą, nepateikimą ir (ar) nepaskelbimą viešai interneto svetainėje, pažeidžiant ABĮ ir ĮFAĮ reikalavimus. Nauju teisiniu reglamentavimu siekiama užtikrinti atsiradusių prievolių vykdymą. ANK projektu siūlomi baudų dydžiai parinkti įvertinus šiuo metu galiojančio ANK 119, 120 ir 223 straipsniuose nustatytas baudas ir siekiant užtikrinti, kad sankcijos už atlygio politikos ir atlygio ataskaitos reikalavimų nesilaikymą ar netinkamą laikymąsi būtų pakankamai atgrasomos ir proporcingos nustatytiems reikalavimams.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai
Priimti įstatymai įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priėmus įstatymus bus sukurta Europos Sąjungos valstybėms narėms bendra akcinių bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, būtinų perduoti bendrovei duomenų ir informacijos apie akcininkus (pvz., akcininko vardas, pavardė ar pavadinimas, kontaktiniai duomenys) sistema tam, kad bendrovė galėtų identifikuoti akcininkus ir tiesiogiai su jais komunikuoti. Taip būtų suvienodintos ir supaprastintos akcininkų identifikavimo ir bendrovės komunikavimo su jais sąlygos vienos valstybės ribas peržengimo atveju. Dažnai akcinių bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, akcininkų identifikavimas ir informacijos

perdavimas susijęs su daugeliu sąskaitų tvarkytojų, kurių buveinė gali būti kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, t. y. su sąskaitų tvarkytojų grandine. Efektyvus naudojimas akcininkų teisėmis daug priklauso nuo sąskaitų tvarkytojų grandinės veiksmingumo, todėl priėmus įstatymus bus įtvirtinta pareiga kiekvienam sąskaitų tvarkytojui užtikrinti greitą informacijos (bendrovės teikiamos informacijos akcininkui ir atvirkščiai, akcininko – bendrovei) perdavimą visoje sąskaitų tvarkytojų grandinėje, taip palengvinant naudojimąsi akcininkų teisėmis.

Taip pat bus užtikrinta, kad akcininkai balsuodami elektroninių ryšių priemonėmis galės sužinoti ar į jų balsavimo rezultatus tinkamai atsižvelgta, t. y. ar bendrovė tinkamai įrašė ir įskaitė jų balsavimo rezultata. Taip bus užtikrintas veiksmingas naudojimas akcininkų teisėmis, kuris daug priklauso nuo sąskaitų tvarkytojų, ypač vienos valstybės ribų peržengimo atvejais, grandinės veiksmingumo.

Įstatymų pakeitimai sudarys palankesnes sąlygas investicijų pritraukimui Lietuvoje, akcijų įsigijimui reguliuojamoje rinkoje, kadangi bus nustatyti vienodi skaidrumo reikalavimai Europos Sąjungoje sąskaitų tvarkytojams skelbiant paslaugų įkainius. Centrinis depozitoriumas ir sąskaitų tvarkytojai savo interneto svetainėse turės skelbti paslaugų (pvz., patvirtinimo apie tinkamą akcininko balsas užregistruotas ir įskaitomas, tinkamą perdavimą, informacijos apie finansinių priemonių įvykius, finansinių priemonių savininkus pateikimą) įkainius ir nurodyti kiekvienos paslaugos įkainius atskirai. Tokie įkainiai turės būti proporcingi, nediskriminaciniai ir nustatomi atsižvelgiant į patiriamas faktines paslaugų suteikimo sąnaudas. Įkainiai už paslaugas, suteiktas Lietuvos Respublikoje ir tarpvalstybiniu mastu, galėtų skirtis tik tuo atveju, jei bus pagrįsti ir atitiks paslaugų suteikimo ir sąnaudų skirtumą. Įstatymais nustatyti reikalavimai, siekiant efektyvios finansinių priemonių rinkos Europos Sąjungoje veikimo, taip pat taikomi sąskaitų tvarkytojams, kurie neturi nei registruotos, nei pagrindinės buveinės Europos Sąjungoje, kitaip kiltų rizika, kad informacijos perdavimas nutrūks ir tai pakenks ilgalaikiam Europos Sąjungos akcinių bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, tvarumui.

Instituciniai investuotojai ir turto valdytojai yra svarbūs akcininkai ir turi didelę įtaką akcinių bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, tvarumui ir ilgo laikotarpio rezultatams, investuotojų interesų apsaugai. Tačiau instituciniai investuotojai bei turto valdytojai, siekdami trumpalaikės grąžos, dažnai nedalyvauja bendrovių veikloje priimant sprendimus. Tai turi neigiamos įtakos ilgo laikotarpio finansiniams ir nefinansiniams rezultatams ir finansinių priemonių rinkų efektyvumui. Priėmus įstatymus bus užtikrintas institucinių investuotojų ir turto valdytojų veiklos skaidrumas. Instituciniai investuotojai ir turto valdytojai turės atskleisti investavimo strategiją, dalyvavimo politiką ir jos įgyvendinimą. Įgaliojimai konsultantai privalės laikytis elgesio kodekso, skelbti informaciją apie savo veiklą ir teikti savo klientams kitą informaciją. Viešas tokios informacijos atskleidimas pagerins investuotojų informuotumą, siekiant palengvinti bendrovių ir jų akcininkų tarpusavio dialogą, skatinti akcininkų dalyvavimą. Taip pat tai padės tinkamai suderinti institucinių investuotojų galutinių naudos gavėjų, turto valdytojų ir bendrovių, į kurias investuojama, interesus ir išplėtoti ilgesnio laikotarpio investavimo strategijas ir ilgesnio laikotarpio santykius su bendrovėmis, į kurias investuojama.

Priėmus įstatymus, akcinių bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, akcininkai turės galimybę išreikšti savo nuomonę apie bendrovės valdymo ir priežiūros organų narių atlygio politiką. Atlygio politikos ir atlygio ataskaitos viešas skelbimas sudarys galimybę akcininkams, potencialiems investuotojams ir suinteresuotiems asmenims lengvai gauti šiuos dokumentus ir susipažinti su juose pateikiama informacija. Tai sudarys sąlygas didesniai akcinių bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, skaidrumui ir didesnei valdymo ir priežiūros organų narių atskaitomybei, taip pat geresniai atlygio politikos įgyvendinimo įvertinimui. Akcinių bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, akcininkams, potencialiems investuotojams ir suinteresuotiems asmenims bus sudaryta galimybė išsamiai susipažinti su bendrovės atlygio politika ir jos įgyvendinimu.

ABI ir FPRĮ projektuose siūlomi nustatyti nauji įpareigojimai, kurie sukelia administracinę naštą ūkio subjektams, todėl buvo parengtos administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaitos.

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant įstatymų projektuose siūlomus pakeitimus inkorporuoti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios galiojančių teisės aktų nereikės.

9. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų.

10. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektų nuostatos neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir atitinka Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Centrinis depozitoriumas iki 2019 m. gegužės 31 d. turės nustatyti tvarką, kuria vadovaujantis būtų atliekami akcinės bendrovės, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, vertybinių popierių savininkų sąskaitose, kurias tvarko sąskaitų tvarkytojai, esančių įrašų pakeitimai, susiję su informacijos ir duomenų apie akcininkų tapatybę pateikimu.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymams įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

„Akinė bendrovė, kurios akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje“, „atlygio politika“, „atlygio ataskaita“, „įgaliotasis konsultantas“, „institucinis investuotojas“, „turto valdytojas“, „sąskaitų tvarkytojų grandinė“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Rengiant įstatymų projektus komunikauta su kitomis Direktyvą 2017/828 įgyvendinančiomis valstybėmis narėmis. Minėtina, kad kitos ES valstybės narės (Švedija, Nyderlandai, Latvija, Estija, Austrija ir kitos) Direktyvos 2017/828 nuostatas perkelia ne tik į bendrovių teisės aktus, bet ir į finansinių priemonių rinką reglamentuojančius teisės aktus (tuomet ir priežiūros institucija tampa finansinių priemonių rinkas prižiūrinti institucija). Taip vykdomas direktyvos įpareigojimas nustatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas priemonės ir sankcijos, bei užtikrinti, kad šios sankcijos būtų įgyvendinamos:

Švedija nuostatas dėl atlygio ir susijusių sandorių kelia į bendrovių teisės aktus, nuostatas dėl institucinių investuotojų, turto valdytojų ir įgaliotųjų konsultantų – į specialiuosius finansinių priemonių rinkų įstatymus, nustato, kad keliamų nuostatų priežiūros institucija bus Švedijos finansų priežiūros institucija.

Nyderlandai nuostatas dėl atlygio, sandorių su susijusiomis šalimis kelia į bendrovių teisės aktus, o kitas nuostatas dėl akcininkų identifikavimo, informacijos perdavimo, naudojimosi teisėmis palengvinimo, institucinių investuotojų, turto valdytojų ir įgaliotųjų konsultantų, perkelia į specialiuosius finansinių priemonių rinkų įstatymus.

Latvija daugumą nuostatų: (dėl akcininkų identifikavimo, tarpininkų pareigos skatinti akcininkus naudotis teisėmis, institucinių investuotojų, turto valdytojų ir įgaliotųjų konsultantų, atlygio politikos ir ataskaitos, susijusių sandorių) perkelia į specialiuosius finansinių priemonių rinkų įstatymus.

Austrija nuostatas dėl akcininkų identifikavimo, informacijos perdavimo, naudojimosi teisėmis palengvinimo, institucinių investuotojų, turto valdytojų ir įgaliotųjų konsultantų perkelia į Finansinių priemonių rinkų įstatymą, nustato, kad šių nuostatų vykdymo priežiūrą užtikrins finansinių priemonių rinkos priežiūrą vykdanči institucija.

Čekija visas Direktyvos nuostatas kelia į Finansinių priemonių rinkų įstatymą (angl. *financial instruments market*), kuriame atskirai reglamentuotos listinguojamų įmonių pareigos ir atsakomybė. Atitinkamai už Direktyvos nuostatų įgyvendinimą, atsakomybės klausimus atsakingas Čekijos nacionalinis bankas.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Teisės departamento
direktorė
2018-03-28
Rūta Jėvaišienė

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Strateginio planavimo ir veiklos organizavimo
departamento Asmenų aptarnavimo ir
dokumentų valdymo skyriaus redaktorė

Sigitė Siniauskaitė-Petkevičienė

2018-03-28

Ekonomikos ir inovacijų ministras

Virginijus Sinkevičius